

VICTIMITZACIÓ EN L'ÀMBIT DE LA PROSTITUCIÓ

Pla de Seguretat i Prevenció a la ciutat de Reus

Marina Serena Marquès

Tutora: Marta Martí Barrachina

Treball Final de Grau

Modalitat: Informe Professional

Curs 2022/2023-1

Universitat Oberta de Catalunya

Transmetre el meu sincer agraïment a totes aquelles persones que han confiat en mi, especialment, la meua àvia i el meu tiet, que sempre em van oferir el seu recolzament incondicional, i em van inculcar els valors de l'esforç, la constància i la perseverança. Expressar també la meua gratitud a la meua parella, que m'ha acompanyat i fet suport durant tot aquest periple, que culmina amb l'elaboració del present treball. Finalment, agrair a l'equip docent de la Universitat Oberta de Catalunya, en especial a la meua tutora [Marta], per haver-me guiat i motivat a pesar de totes les dificultats.

Resum

L'objectiu del present treball és elaborar un Pla de Seguretat i Prevenció envers la victimització de les prostitutes a la ciutat de Reus. En primer lloc, en el marc teòric es tracta: el concepte de victimologia, així com el seu marc juridicolegal a Espanya; els tipus de prostitució i els seus models de tractament; els factors que incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes; la teoria de les activitats rutinàries; la prevenció en l'àmbit de la criminologia; i la descripció i anàlisi de la intervenció actual a la ciutat de Reus. En segon lloc, es fa referència a la metodologia que utilitzada en l'elaboració del present treball, i en tercer lloc es detalla una proposta d'intervenció en forma de Política Pública de Seguretat i Prevenció a nivell local. Finalment, el treball culmina amb l'elaboració d'una conclusió.

Paraules clau: victimització, prostitució, treball sexual, prevenció.

Abstract

The objective of this work is to work up a Safety and Prevention Plan on the victimization of prostitutes in the city of Reus. Firstly, the theoretical framework is about: the concept of Victimology, as well as its normative framework in Spain; the types of prostitution and their treatment models; the factors that increase the vulnerability of prostitutes; the theory of routine activities; prevention in the field of criminology; and the description and analysis of the current intervention in the city of Reus. Secondly, there is explained the methodology used to work up the present work, and thirdly, there is proposed an intervention in the form of a local Public Safety and Prevention Policy. Finally, this work culminates with the elaboration of a conclusion.

Key words: *victimization, prostitution, sex work, prevention.*

ÍNDEX

1. Introducció.....	4
2. Marc teòric	6
2.1. La victimologia i el seu marc juridicolegal a Espanya.....	6
2.2. La prostitució.....	7
2.3. Factors que incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes.....	11
2.4. La teoria de les activitats rutinàries.....	14
2.5. La prevenció en criminologia.....	15
2.6. Descripció i anàlisi de la intervenció actual a la ciutat de Reus.....	17
3. Metodologia.....	22
3.1. Objectiu general	22
3.2. Objectius específics	22
3.3. Fonts i tècniques utilitzades per a la recollida d'informació.....	22
4. Proposta d'intervenció.....	23
4.1. Pla de Seguretat i Prevenció per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus	23
4.1.1. Línies estratègiques i objectius específics del Pla per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus	24
4.1.2. Mesures per a cada línia estratègica d'actuació.....	25
5. Conclusions	37
6. Referències.....	39
7. Annexos.....	42

1. Introducció

El present treball té per objecte l'elaboració d'un Pla de Seguretat i Prevenció, per tal de reduir les victimitzacions que es produeixen en l'àmbit de la prostitució¹ a la ciutat de Reus, i millorar els recursos que ofereix l'Ajuntament de Reus en aquest sentit.

És procedent tenir en compte que a Espanya no existeixen fonts oficials sobre quantes persones exerceixen la prostitució, ni sobre a quins territoris hi ha més prostitució, ni sobre les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució, ni sobre el perfil de les persones que la ofereixen ni de les que la consumeixen, etc. (APRAMP, 2005). Per aquest motiu, és difícil conèixer les dimensions de la prostitució en el país.

Generalment, la informació en aquest àmbit prové de l'estadística policial o sobre mostres relacionades amb aquest col·lectiu, però no existeixen dades que estimin la prevalença ni la incidència d'aquest fenomen a nivell nacional (Meneses, 2007). Aquest fet ha suposat una limitació a l'hora de desenvolupar el present treball. Així com explica Barberet (1996), a pesar que es consideri que les prostitutes tenen un risc diferencial de victimització, hi ha una manca d'interès per part de les institucions públiques envers col·lectiu, en bona mesura a causa del rebuig social que existeix envers la prostitució; un rebuig que també s'ha plasmat en la manca d'interès per realitzar estudis científics sobre aquesta fenomenologia.

Així i tot, algunes fonts assenyalen que Espanya és el país europeu en el qual existeix més aquest fenomen. En aquest sentit, l'any 2006 la Comissió per a la Investigació de Maltractament a les Dones va estimar que a Espanya exercien la prostitució aproximadament 300.000 dones, mentre que la Plataforma Estatal

¹ El concepte "prostitució" és un concepte vague que generalment s'utilitza en la literatura científica per referir-se a la prostitució forçosa; quan les dones exerceixen aquesta activitat sota amenaça i/o coacció, és a dir, sotmeses, amenaçades i explotades. En canvi, el concepte "treball sexual" sovint s'utilitza en la literatura científica per fer referència a la prostitució voluntària (Lamas, 2016; Pacheco, 2016; Suárez; 2021). En el present treball es farà servir de manera general el concepte "prostitució", i el concepte "treball sexual" únicament es farà servir quan es faci referència específicament a la prostitució voluntària.

d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució va estimar la xifra de 400.000 dones (Meneses, 2007). D'altra banda, Meneses (2007) també explica que actualment es considera Espanya com el primer país europeu i el tercer país del món en què més es practica la prostitució.

Malgrat que generalment a Espanya no s'han dut a terme polítiques públiques de seguretat i prevenció específiques relacionades amb la victimització de la prostitució, el coneixement sobre aquest àmbit té un alt interès per la criminologia, ja que es considera que les dones que pateixen aquestes victimitzacions sofreixen una victimització múltiple i, a més, sovint també pateixen una victimització secundària a causa de la manca de formació dels professionals que les atenen (Meneses, 2007).

En aquest sentit, el present treball pren consciència d'aquesta realitat i proposa una intervenció en forma de Pla de Seguretat i Prevenció dirigit a les prostitutes de la ciutat de Reus. Així, és objecte del present treball contrarestar aquest abandó per part de la doctrina científica i de les institucions públiques envers col·lectiu de les prostitutes, tot proposant una intervenció específica destinada a aquest col·lectiu de risc.

El treball s'estructura en sis apartats. En primer lloc, en el marc teòric es fa un breu anàlisi sobre la victimologia i el seu marc juridicol·legal a Espanya. A continuació, es detallen les diferents zones o categoritzacions de la prostitució, així com els seus diferents models de tractament. Posteriorment, es fa un recull dels factors que incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes com a col·lectiu especialment vulnerable, i es fa referència a la teoria criminològica per excel·lència en l'àmbit de la victimologia; la teoria de les activitats rutinàries de Cohen i Felson (1979). Així mateix, es fa un anàlisi dels diferents tipus de prevenció existents en l'àmbit de la criminologia, i s'analitza i es descriu la intervenció actual de l'Ajuntament de Reus pel que fa a les seves polítiques públiques de seguretat i prevenció en aquest sentit. En segon lloc, es fa referència a la metodologia utilitzada en l'elaboració del treball. En tercer lloc, es proposa una Pla de Seguretat i Prevenció en l'àmbit de la prostitució, i tot seguit es fa una

breu conclusió sobre postulats més rellevants del present treball. Per acabar, es detallen les referències i es recull l'annex utilitzat.

Finalment, pel que fa al Pla de Seguretat i Prevenció dissenyat, per motius d'extensió, únicament s'han detallat les tres línies estratègiques de la intervenció, els objectius específics de cada línia estratègica, i les mesures dissenyades per donar compliment a aquests objectius. Així mateix, en totes les mesures es detalla qui són els responsables d'executar-les, el període d'implementació, i el grau de prioritat. Per tant, no constaran en el Pla de Seguretat i Prevenció els apartats relacionats amb: el marc conceptual; el diagnòstic del problema; els criteris i indicadors per a dur a terme l'avaluació; el calendari d'execució; ni el pressupost.

2. Marc teòric

2.1. La victimologia i el seu marc juridicolegal a Espanya

Existeix un consens general en afirmar que la víctima tradicionalment ha tingut poc interès en l'estudi del fenomen criminal. Paradoxalment, però, s'han dedicat molts esforços en estudiar, comprendre, classificar, etc. el victimari, la qual cosa ha implicat una revictimització de les víctimes (Serrano, 2009).

L'interès per la víctima va començar a despertar després de la Segona Guerra Mundial, a arrel de les atrocitats viscudes durant la mateixa. A partir d'aquest moment, els estudis científics es van començar a interessar per les víctimes, és a dir, per les seves necessitats, per les conseqüències derivades de la victimització, etc. (Rodríguez, 2008).

Durant les darreres dècades, l'objecte de la victimologia i la definició de víctima han evolucionat, fins al punt que no podem afirmar que existeixi un consens mundial en aquest sentit. Ara bé, l'Assemblea General de Nacions Unides, l'any 1985 ja reconeixia les víctimes com aquelles persones que han patit danys com a conseqüència d'un delictes, tan si aquest s'ha produït per comissió o per omissió (Rodríguez, 2008). Aquest concepte de dany inclou lesions psíquiques, físiques, pèrdues patrimonials, menyscabament de drets fonamentals i patiment emocional. D'aquesta manera, l'Assemblea General de Nacions Unides insta els

estats membre a incorporar en les seves respectives legislacions aquesta definició innovadora de víctima (Rodríguez, 2008).

Pel que fa a l'Estat espanyol, segons la Societat Espanyola de Victimologia, la víctima és tota aquella persona que hagi patit de manera personal, directament o indirectament, les conseqüències d'un delictes, independentment de si un òrgan jurisdiccional l'ha reconegut formalment com a víctima. Així mateix, el concepte de víctima també engloba totes aquelles persones afectades per catàstrofes naturals, conflictes armats, accidents i guerres. En aquest sentit, podem afirmar que l'ordenament jurídic espanyol ha incorporat aquesta definició de víctima en les seves disposicions legals (Rodríguez, 2008).

Així i tot, no va ser fins l'any 2015 que el legislador espanyol no va aprovar la Llei 4/2015, de 27 d'Abril, de l'Estatut de la Víctima. D'acord amb l'exposició de motius, l'objecte d'aquest Estatut és donar compliment a les demandes europees² pel que fa al reconeixement dels drets de les víctimes, la defensa dels seus interessos i, alhora, la defensa dels interessos del conjunt de la societat.

Així, actualment existeix una visió integral del fenomen criminal, i es concep el delictes com una interacció entre l'infractor, la víctima i la comunitat (Serrano, 2009).

2.2. La prostitució

La prostitució és una activitat que consisteix en la venda de serveis sexuals, a canvi de diners o d'algun altre tipus de retribució (Lorenzo, 2008). Per tant, podem identificar la prostitució com un tipus de comerç sexual.

Durant les darreres dècades s'ha produït a Espanya un augment significatiu del comerç sexual; un comerç que sovint està relacionat amb multitud de tipologies delictives, com ara els delictes de tràfic de persones (art. 177 bis CP), els delictes

² L'Estatut de la Víctima incorpora en un únic text legal el catàleg de drets de les víctimes, en relació a la Directiva 2012/20/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'Octubre de 2012, per la qual s'estableixen les normes mínimes sobre protecció, recolzament i drets de les víctimes de delictes.

de lesions (art. 147 i seg. CP), els delictes relatius a la prostitució i a corrupció de menors (art. 187 i seg. CP), o els delictes de pornografia infantil (art. 189 CP), entre d'altres. A més, també és habitual que el comerç sexual es relacioni amb conductes de risc, com per exemple el consum de substàncies il·legals (APRAMP, 2005).

D'altra banda, les víctimes de la prostitució sofreixen una victimització múltiple, ja que són víctimes de diversos delictes durant les diferents etapes del seu cicle vital (Barberet, 1996). A més, així com explica Barberet (1996), la victimització d'aquest col·lectiu està estretament lligada a la discriminació del mateix; existeix un estigma i un rebuig social envers la prostitució, els quals es manifesten com a resultat de la marginació i exclusió socials a les que històricament s'ha vist sotmes aquest col·lectiu. Aquest fet està relacionat amb el concepte d'interseccionalitat; diversos factors interactuen entre ells adoptant diverses formes de discriminació (Barrère, 2010). Per tant, podem afirmar que les prostitutes permanentment es veuen abocades a una victimització múltiple i, alhora, a una discriminació i marginació socials (Barrère, 2010).

D'acord amb les tesis de Kaveman (2007) existeixen diferents formes de prostitució, segons el grau de decisió de les dones per implicar-se en aquesta activitat. En aquest sentit, segons aquest autor, podem diferenciar les següents categoritzacions o zones de la prostitució:

- **Treball sexual³:** Es tracta de la prostitució exercida per una persona de manera plenament voluntària. Després de valorar i tenir la possibilitat de guanyar-se la vida a partir de diverses opcions, la persona escull lliurement la prostitució (Kaveman, 2007). Des d'aquesta perspectiva, la prostitució és una "activitat lliure i voluntària, exercida per persones majors d'edat i capaces" (Lorenzo, 2008, p. 262).

³ D'acord amb el peu de pàgina núm. 1, en aquest apartat s'utilitza el concepte "treball sexual" atès que es fa referència específicament a la prostitució voluntària.

- **Zona grisa:** Les persones prenen la decisió de dedicar-se a la prostitució a causa de necessitats econòmiques, després d'haver intentat guanyar-se la vida d'altres maneres. Es tracta de persones que veuen limitades les seves possibilitats d'escollir a què es volen dedicar, motiu pel qual opten per la prostitució com a forma d'obtenir ingressos, treballar i guanyar-se la vida. En definitiva, a diferència de la prostitució voluntària, aquestes persones decideixen dedicar-se a la prostitució després de valorar altres alternatives, però de manera limitada; ningú les obliga, però tampoc es pot considerar que sigui una decisió lliure ni incondicionada per altres factors (Kaveman, 2007).
- **Prostitució forçosa:** En aquest cas, les persones que exerceixen la prostitució duen a terme aquesta activitat de manera forçada. Altres persones les obliguen a exercir-la, usant la intimidació i la violència per sotmetre-les i explotar-les. Per tant, en cap cas són lliures d'abandonar aquesta activitat (Kaveman, 2007). Des d'aquesta perspectiva, la prostitució "suposa l'explotació de persones, que té un component clar de discriminació sexual i, per tant, es correspon amb la situació de submissió de la dona que és forçada o induïda (...) a prostituir-se" (Lorenzo, 2008, p. 262).

D'altra banda, actualment existeix controvèrsia en la societat i dins del moviment feminista a arrel de posicions confrontades en relació a la prostitució; una controvèrsia que ens permet diferenciar entre les següents perspectives o models de tractament de la prostitució:

- **Perspectiva prohibicionista:** Aquesta perspectiva defensa que l'Estat ha de perseguir i castigar penalment les persones que ofereixen la prostitució (prostitutes i proxenetes), així com a les persones que sol·liciten aquests serveis ("clients"). Segons el prohibicionisme, les prostitutes són persones delinqüents, desviades i depravades (Lorenzo, 2008).
- **Perspectiva abolicionista:** Aquesta perspectiva defensa la prohibició de la prostitució, i identifica la prostituta com a una persona amb una absoluta manca de capacitat per decidir sobre aquesta activitat (APRAMP, 2005). Segons aquest plantejament, l'Estat ha d'intervenir sancionant els proxenetes

i els "clients", però en cap cas s'ha de sancionar les prostitutes. Les tesis abolicionistes sostenen que l'existència de la prostitució és el resultat de la desigualtat entre homes i dones, és a dir, que és fruit d'un desequilibri de poder entre aquests. (Lorenzo, 2008).

- **Perspectiva regulacionista:** Aquesta perspectiva defensa la regulació de la prostitució, ja que considera que es tracta d'un fenomen que no es pot evitar i que, per tant, forma part de la nostra societat. Així doncs, la regulació pretén controlar la prostitució, per exemple, sotmetent a les prostitutes a controls sanitaris. Segons aquesta perspectiva, per tant, l'Estat ha d'intervenir per regular el comerç sexual. A diferència del cas anterior, el regulacionisme no identifica la prostituta com a infractora i, d'altra banda, sanciona la prostitució clandestina (APRAMP, 2005). Així doncs, el regulacionisme sosté que inevitablement s'ha de tolerar la prostitució, i que cal regular-la per protegir determinats béns jurídics, com ara la salut pública o el benestar de la ciutadania (Lorenzo, 2008). Ara bé, com explica Tamarit (2012), algunes de les persones defensores d'aquesta perspectiva obvien la victimització de les prostitutes, sovint a causa de la influència d'una visió estereotipada de la prostitució.

Per tant, podem afirmar que no podem parlar de diferents tipus de regulació, si bé sí que podem fer referència a diferents tipus de prostitució, tot i que existeixi un gran debat i controvèrsia socials sobre ambdues qüestions actualment (Lorenzo, 2008).

És imprescindible tenir en compte que existeixen victimitzacions en qualsevol de les categoritzacions de prostitució aquí exposades, i que la regulació d'aquesta activitat en cap cas implicaria la desaparició d'aquestes victimitzacions ni dels seus riscos (Lorenzo, 2008).

Altrament, pel que fa a la legislació actual espanyola, podem diferenciar entre la prostitució exercida per compte propi i la prostitució exercida per compte aliè (Lorenzo, 2008). En aquest sentit, podem afirmar que existeix una tolerància legal

envers la prostitució exercida per compte propi -sempre que l'exerceixin persones majors d'edat i capaces-, mentre que s'entén la prostitució exercida per compte aliè com un acte d'explotació sexual i, per tant, és considerada il·lícita (Lorenzo, 2008). Cal tenir en compte, però, que la prostitució exercida a locals de contacte s'interpreta com una relació laboral, i l'objecte de la seva activitat no es considera il·lícit, si bé és cert que en realitat moltes d'aquestes dones són obligades a prostituir-se o bé formen part de l'anomenada "zona grisa" de la prostitució (Lorenzo, 2008).

Finalment, en relació a la legislació actual espanyola⁴, cal destacar que des que va entrar en vigor la Llei Orgànica 4/2015, de 30 de Març, de seguretat ciutadana, s'han sancionat multitud de prostitutes en virtut de l'art. 37.5 d'aquesta llei, el qual tipifica com a sanció administrativa lleu "la realització o incitació a la realització d'actes que atemptin contra la llibertat i indemnitat sexuals, o executar actes d'exhibició obscena, quan no constitueixi infracció penal". D'altra banda, l'article 36 d'aquesta llei defineix com a sanció greu "la sol·licitud o acceptació pel demandant de serveis sexuals retribuïts en zones de trànsit públic en proximitats a llocs destinats a l'ús per menors (...) o quan aquestes conductes (...) puguin generar risc per a la seguretat vial".

2.3. Factors que incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes

D'acord amb la literatura criminològica, en relació a l'exercici de la prostitució, existeixen alguns factors específics que agreugen la vulnerabilitat de les persones que duen a terme aquesta activitat, la qual cosa implica un major risc de victimització. D'acord amb l'estudi de Meneses (2007), aquests factors són els següents:

⁴ Pel que fa a la legislació espanyola, és procedent destacar la Proposició de Llei Orgànica per la que es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de Novembre, del Codi Penal, per prohibir el proxenetisme en totes les seves formes. Aquesta proposició de llei del Grup Parlamentari Socialista es va registrar el passat 19 de Maig de 2022, i en cas que tingui lloc la majoria parlamentària necessària, la seva entrada en vigor suposarà la implementació total i absoluta de l'abolicionisme a Espanya. Podem trobar l'esmentada Proposició de Llei a l'Annex 1 del present treball.

- 1) A Espanya, les dones que exerceixen la prostitució, majoritàriament provenen d'altres països. De fet, per a la majoria d'aquestes dones la prostitució "formava part del seu procés migratori inicial" (Meneses, 2007, p. 27). En canvi, altres dones es veuen obligades a exercir la prostitució a causa de la precarietat laboral del país. Aquestes dificultats econòmiques també poden ser degudes a la pressió econòmica que pateixen; sovint deuen grans quantitats de diners a persones que han facilitat la seva entrada al país. En aquest sentit, es veuen obligades a tornar aquests diners de manera ràpida, motiu pel qual opten per prostituir-se (Meneses, 2007). Aquests casos són un clar exemple de l'anomenada "zona grisa" de la prostitució.
- 2) Un altre factor que augmenta la vulnerabilitat de les prostitutes és la dificultat per regular la seva situació administrativa un cop arriben al país, és a dir, les grans dificultats administratives que existeixen per obtenir el permís de treball i el permís de residència. A més, el fet de no tenir regulada la seva situació administrativa implica que també tinguin grans dificultats per trobar habitatge. Així com explica Meneses (2007, p. 28) "la situació d'irregularitat condueix a moltes d'aquestes persones a suportar situacions de violència, precarietat o abús i a no denunciar-les per por".
- 3) Meneses (2007) afirma que una gran part de les dones que exerceixen la prostitució ho fan sota situacions d'amenaça o de coacció, tot i que l'autora reconeix que no existeixen dades fiables que permetin valorar el volum d'aquests casos. En aquest sentit, podem relacionar aquests casos amb l'anomenada "prostitució forçosa", mencionada anteriorment.
- 4) El fet que a la societat existeixi rebuig social i intolerància envers la prostitució augmenta la vulnerabilitat de les prostitutes i, per tant, el seu risc de patir victimitzacions (Meneses, 2007).
- 5) Un altre factor que incrementa la vulnerabilitat de les prostitutes és el consum de substàncies psicoactives (Meneses, 2007). Així com explica l'autora, estudis empírics han posat de manifest que sovint les prostitutes utilitzen aquestes substàncies "de manera instrumental i funcional, per facilitar la relació amb

el client, aguantar moltes hores d'ocupació, obtenir certa desinhibició o guanyar més diners" (Meneses, 2007, p. 29).

- 6) L'aïllament social, la precarietat, la marginalitat, i l'absència de recolzament familiar esdevenen factors que impliquen una doble vulnerabilitat de les prostitutes (Meneses, 2007). Segons Meneses (2007), aquesta realitat es deu principalment a dos motius: el fet que aquestes dones únicament es relacionen amb persones implicades en l'àmbit de la prostitució (altres prostitutes, clients, etc.); i el gran rebuig social i intolerància que existeix envers aquesta activitat. Conseqüentment, aquest aïllament condueix a les prostitutes a una notable manca de coneixement i informació sobre els diferents recursos que existeixen per millorar la seva situació (Meneses, 2007).

Altrament, també cal tenir en compte algunes situacions que es poden produir, les quals deriven de les característiques implícites del propi exercici de la prostitució; unes circumstàncies que també incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes i el risc de patir victimitzacions. Aquestes circumstàncies són les següents (Meneses, 2007):

- Durant la negociació entre prostituta i client sobre les pràctiques sexuals, es poden produir divergències d'opinions, ja sigui abans o durant la relació sexual. Per exemple, alguns clients poden exigir no utilitzar preservatius, o exigir pràctiques sexuals específiques que la prostituta no vol realitzar.
- Alguns clients exigeixen utilitzar algunes formes de violència durant les relacions sexuals, argumentant que tenen "dret" a exigir aquestes pràctiques al·legant que es tracta d'una relació comercial.
- Moltes dones són obligades per part de proxenetes a prostituir-se, sota amenaces, coaccions i intimidacions constants.
- En els casos de tràfic de dones amb fins d'explotació sexual es produeixen casos de violència constants.
- Existeixen grups de persones, generalment joves, que humilien i agredeixen prostitutes amb l'objectiu de divertir-se.

Així com explica Meneses (2007), les prostitutes duen a terme algunes mesures de prevenció per evitar aquestes victimitzacions, com per exemple: exercir la prostitució en zones on hi hagi més prostitutes per evitar estar soles amb els clients; portar alguna arma blanca a sobre; ser selectives en relació als clients; intercanviar informació amb altres prostitutes sobre clients violents, etc.

2.4. La teoria de les activitats rutinàries

La teoria de les activitats rutinària de Cohen i Felson (1979) va néixer en un context de postguerra, ja que després de la Segona Guerra Mundial van augmentar significativament les taxes de delinqüència. En aquest sentit, Cohen i Felson (1979) atribuïen aquest fet a l'augment de les oportunitats per cometre delictes. Per tant, les tesis d'aquests autors s'emmarquen dins les teories criminològiques que relacionen el delicte i la oportunitat.

D'acord amb els postulats de Cohen i Felson (1979), hi ha tres elements necessaris que conflueixen necessàriament per tal que es produeixi el delicte:

- Un infractor motivat per a delinquir.
- La presència d'un objectiu desitjable o apropiat (per exemple, una víctima, un bé material, etc.).
- La manca de guardians que puguin prevenir el resultat lesiu o les infraccions.

Si manca algun d'aquests tres elements, no és possible que es produeixi el delicte (Cohen i Felson, 1979).

Els postulats de Cohen i Felson (1979), a part de rebre influència de l'esmentat context de postguerra, també van ser influenciats pels canvis que s'estaven produint en la societat, els quals van implicar una modificació en els hàbits o activitats rutinàries dels ciutadans. Així, segons els autors, aquests canvis van suposar la disminució de guardians, i alhora la presència de més objectius desitjables pels infractors. Per tant, el risc del delicte va augmentar, atès que aquests tres factors confluien més sovint a causa transformació que s'estava produint en el conjunt de la societat (Cohen i Felson, 1979).

Així com observarem a continuació, la teoria de les activitats rutinàries de Cohen i Felson (1979) van tenir una gran influència en les tesis de Van Dijk i De Waard (1991) envers la prevenció de la delinqüència, ja que tots aquests autors, per desenvolupar les teves respectives teories, es fonamenten en els mateixos tres factors: víctima, delinqüent i ambient.

2.5. La prevenció en criminologia

La criminologia és una ciència multidisciplinària, i un dels reptes al qual ha hagut de fer front és la delimitació del seu objecte d'estudi. La criminologia té múltiples finalitats, una de les quals és l'elaboració de programes i polítiques públiques de prevenció. En aquest sentit, així com explica Serrano (2009), aplicar una política pública que tingui per objecte l'erradicació de la delinqüència o l'eliminació completa del risc de victimització és quelcom impossible i inversemblant. Per aquest motiu, les intervencions criminològiques han de tenir l'objectiu de reduir i/o controlar la delinqüència (Serrano, 2009).

Pel que fa a la definició de prevenció de la delinqüència, Van Dijk i De Waard (1991, p. 483) defineixen el concepte de prevenció com el "total de totes les iniciatives privades i les polítiques estatals, fora dels límits del sistema de justícia penal, dirigides a la reducció de les diverses classes de danys produïts per actes definits com a delictes per l'Estat".

Per tal que les polítiques de prevenció siguin eficaces, aquestes s'han de basar en evidències empíriques; només així el coneixement derivat d'aquestes polítiques pot ser fiable i vàlid (Van Dijk i De Waard, 1991).

A l'hora de desenvolupar la seva proposta envers les tipologies preventives, Van Dijk i De Waard (1991) integren en les seves tesis els conceptes de prevenció primària, prevenció secundària i prevenció terciària que s'utilitzen en l'àmbit de la medicina preventiva. Segons Brantingham i Faust (1976), si apliquem aquests tres conceptes a l'àmbit de la prevenció criminològica, podem definir-los de la següent manera:

- **Prevenició primària:** Són totes aquelles iniciatives que tenen per objecte evitar un problema (per exemple, un delictes o una victimització) abans que aquest aparegui.
- **Prevenició secundària:** Consisteix en identificar de manera primerenca, per exemple, possibles delinqüents o possibles situacions en què existeix un risc diferencial de victimització, per tal d'intervenir en les vides d'aquests individus amb l'objectiu d'evitar que cometin una infracció penal, un comportament desviat, o bé per evitar que es produeixi una victimització.
- **Prevenició terciària:** Consisteix en aplicar mesures sobre individus que ja han delinquit, que ja han comès actes desviats, o bé sobre persones que ja han patit alguna victimització. L'objectiu de la intervenció és, per tant, reduir el risc que aquestes persones cometin més infraccions, o bé reduir el risc que es produeixin noves victimitzacions.

Van Dijk i De Waard (1991), per la seva banda, a partir d'aquests tres tipus de prevenció, i en una estreta relació amb la teoria de les activitats rutinàries de Cohen i Felson (1979), proposen un model de prevenció bidimensional, tot distingint la prevenció dirigida a l'infractor, la prevenció dirigida a la víctima, i la prevenció situacional. Per tant, la proposta de Van Dijk i De Waard (1991) neix dels postulats de la teoria de les activitats rutinàries i, per tant, té els següents objectius principals:

- Augmentar la seguretat de l'ambient.
- Reduir les propensions a delinquir dels infractors.
- Reduir la vulnerabilitat de les víctimes.

D'aquesta manera, d'acord amb la tipologia de la prevenció bidimensional de Van Dijk i De Waard (1991), podem diferenciar entre les següents tipologies de prevenció:

- **Prevenició orientada a l'infractor**, que pot ser primària, secundària o terciària.
- **Prevenició orientada a la víctima**, que pot ser primària, secundària o terciària.
- **Prevenició situacional**, que pot ser primària, secundària o terciària.

Per tant, les persones responsables del disseny, elaboració i aplicació d'un pla de prevenció criminològic han d'elaborar aquest pla segons les tipologies esmentades, tenint en compte el col·lectiu a qui va destinat, i en atenció a l'objecte i a les característiques de la intervenció específica de què es tracti. En definitiva, podem afirmar que per tal que un pla de seguretat i prevenció tingui èxit és imprescindible adaptar-lo i individualitzar-lo el màxim possible al col·lectiu al que es dirigeixi (Van Dijk i De Waard, 1991).

2.6. Descripció i anàlisi de la intervenció actual a la ciutat de Reus

Un cop analitzades les teories i els conceptes més importants respecte l'objecte del present treball, cal fer un anàlisi sobre les polítiques públiques que es duen a terme a la ciutat de Reus en l'àmbit de la violència contra les dones⁵.

Reus és una ciutat d'aproximadament 106.000 habitants (Institut Nacional d'Estadística, 2022), situada a la comarca del Baix Camp de la província de Tarragona. L'àrea gestora o regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, que forma part del l'àrea de Serveis d'Atenció Social del mateix, és l'encarregada de dur a terme polítiques públiques relacionades amb la violència contra les dones. En aquest sentit, podem afirmar que els objectius generals dels Serveis d'Atenció Social són: millorar la qualitat de vida de la població, fomentar l'autonomia personal de la ciutadania, i reduir les desigualtats existents entre la població (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2021).

Pel que fa a les polítiques públiques relacionades amb les dones, l'àrea de Benestar Social identifica aquest col·lectiu com un dels sectors de la població al que s'han d'aplicar polítiques públiques específiques, especialment en relació a la violència (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2021). En

⁵ En el present treball s'utilitza el concepte "violència contra les dones" per fer referència a les victimitzacions incloses en el concepte jurídic "violència de gènere", però també per referir-se a la violència contra totes aquelles dones que no es poden incloure dins d'aquest últim concepte. Així com és sabut, el concepte jurídic "violència de gènere" únicament inclou les victimitzacions de dones que estiguin o hagin estat lligades als seus agressors "per una anàloga relació d'afectivitat, tot i sense convivència" (art. 57.2 CP).

aquest sentit, la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus (2022) disposa de quatre serveis específics destinats a aquest col·lectiu:

- **El Casal de les Dones:** Es tracta d'un espai que té com a objectiu fomentar la participació de les dones i del col·lectiu LGTBI en totes les esferes de la ciutat de Reus. Una de les seves funcions és detectar possibles mancances de les dones de la ciutat, per tal de proposar actuacions per resoldre-les. Un dels serveis de què disposa el Casal de les Dones és el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (d'ara endavant, SIAD), sobre el qual es fa menció a continuació (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022).
- **L'Oficina d'Atenció a la Víctima** (d'ara endavant, OAV): Es tracta d'una oficina que està oberta les 24 hores del dia, i que atén casos de violència (física, psicològica, verbal, etc.) sobre qualsevol persona. Es l'OAV és, doncs, el servei de referència per excel·lència de totes les persones que han patit situacions de violència. Alguns dels serveis que ofereix són: assessorament legal; acollida; recollida de la denúncia, juntament amb la Guàrdia Urbana; suport psicològic; elaboració i impartició de programes de formació, sensibilització i prevenció; i control i seguiment de les ordres judicials que protegeixen les víctimes, com per exemple les ordres d'allunyament (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022).
- **El SIAD:** Es tracta d'un servei que està destinat al conjunt de dones de la ciutat de Reus, que ofereix assessorament, orientació, informació, acompanyament i primera atenció a les dones sobre totes aquelles qüestions relacionades amb els seus drets. Per tant, aquest servei no tracta únicament temes de violència, sinó també altres àmbits (familiar, laboral, personal, etc.). Així mateix, alguns dels serveis que s'hi poden trobar són: l'acollida; l'assessorament legal; el suport psicològic; i l'acompanyament, orientació i suport socials (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022). En els casos de violència contra la dona, el SIAD deriva les víctimes a les oficines corresponents, segons el que necessitin (per exemple, allotjament provisional), o bé les deriva a l'OAV.

- **El Pla Municipal de polítiques de gènere 2019-2023:** Es tracta d'un pla d'obligada elaboració en cada legislatura, d'acord amb l'art. 45 de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de Març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. En aquest pla municipal la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus (2022) es compromet a dur a terme polítiques en l'àmbit de la igualtat de gènere, a fomentar la participació de les dones a la ciutat, a fomentar la cultura igualitària, o a fomentar el mercat laboral femení, entre d'altres. Així mateix, aquest pla també estableix que el Consell Municipal de Polítiques de Gènere és un òrgan consultiu que alhora actua com a observatori en relació a les polítiques de gènere (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022).

D'altra banda, també cal tenir en compte els següents serveis que ofereix la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus (2022), en aquest cas en el marc de les polítiques d'igualtat:

- **El Punt d'atenció a la diversitat sexual:** És un servei municipal que té com a objectiu orientar, assessorar i acompanyar aquelles persones que pateixen violència o discriminació específicament en l'àmbit sexual, o bé a arrel de la seva orientació sexual, i expressió i identitat de gènere. Els seus principals camps d'actuació són: el servei d'informació; el servei d'acollida; i el servei d'orientació juridicolegal (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022). Pel que fa a prostitució, aquest punt d'atenció és molt rellevant atès que alguns estudis assenyalen que a Espanya les dones transsexuals són les que hi tenen més presència (García, 2013).
- **Reus sense sexismes:** Es tracta d'un protocol d'actuació en casos de victimitzacions sexistes i/o sexuals en les festes populars de la ciutat (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2022).

Altrament, cal tenir en compte que la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus elabora una memòria anual resumint les polítiques públiques dutes a terme. En aquest sentit, podem observar que, en la memòria del 2021, el còmput dels serveis d'allotjament d'urgència social no diferencia

entre pernoctacions de dones víctimes de violència i pernoctacions relacionades amb altres emergències socials. D'altra banda, sí que podem observar un apartat específic relacionat amb l'atenció a víctimes de violència⁶ (Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, 2021).

Així mateix, un altre document que cal destacar és el Pla d'Acció Municipal 2019-2023, el qual es compon de quatre eixos principals: espai urbà; desenvolupament econòmic; gestió, planificació i organització; i progrés social⁷ (Ajuntament de Reus, 2022). Pel que fa a l'apartat d'igualtat i diversitat de l'eix de progrés social, és rellevant destacar els següents objectius específics, així com algunes actuacions que encara no s'han dut a terme respecte d'aquests:

- Garantir els drets de les dones i del col·lectiu LGTBI+, així com la seva seguretat⁸.
- Promocionar mecanismes de participació en matèria de diversitat sexual i de gènere⁹.
- Incloure la perspectiva de gènere i diversitat de gènere i sexual en l'àmbit de la salut¹⁰.
- Aplicar la visió de gènere en l'urbanisme i les actuacions urbanes¹¹.
- Oferir una atenció integral a totes les víctimes de violència, tan en el seu procés de recuperació com a nivell preventiu¹².

⁶ En aquest apartat podem veure, per exemple, que es van atendre 491 unitats familiars a l'OAV.

⁷ Pel que fa a l'àmbit del progrés social, aquest pla defineix uns objectius específics envers la igualtat i la diversitat, els quals al Gener del 2023 s'han complert en un 80%. D'altra banda, un 13% de mesures estan en progrés, i un 7% no s'han iniciat.

⁸ Resta pendent acabar de conformar un grup d'autoajuda per les dones de la ciutat de Reus des del Casal de les Dones. Tampoc s'ha implementat la creació d'un Punt Violeta i Multicolor en l'àmbit de l'oci nocturn.

⁹ No s'han dut a terme totes les jornades, tertúlies ni tallers previstos.

¹⁰ Destaca que únicament s'han dut a terme el 50% dels tallers respecte l'objectiu inicial, i que no s'ha realitzat cap tipus de formació als sanitaris en matèria LGTBI+ ni en matèria de gènere.

¹¹ En relació a aquest objectiu, el present pla indica que s'han avaluat i estudiat les intervencions urbanes amb perspectiva de gènere, però en cap cas s'indiquen detalls concrets sobre les actuacions dutes a terme.

¹² S'ha dut a terme una atenció individualitzada a les víctimes de violència en el 50% dels casos, és a dir que s'han efectuat accions per afavorir l'empoderament de les dones únicament a aquest 50% de víctimes. Així mateix, en relació a les jornades i sessions per prevenir la violència de gènere, s'han dut a terme únicament el 50% de les accions respecte l'objectiu inicial.

Finalment, a mode de conclusió, cal fer un breu anàlisi sobre els aspectes positius i les limitacions de les polítiques públiques de l'Ajuntament de Reus, tot relacionant-ho amb l'objecte del present treball.

En primer, lloc, pel que fa als aspectes positius, destaca especialment l'existència d'OAV i del SIAD, ja que ambdós serveis estan capacitats per oferir suport a les dones que han patit victimitzacions en l'àmbit de la prostitució. Així mateix, també destaca positivament la creació del Punt d'atenció a la diversitat sexual, sobretot per a aquelles prostitutes que hagin patit victimitzacions per la seva expressió i identitat de gènere, o per la seva orientació sexual. Per tant, són serveis municipals que efectivament poden donar suport en multitud d'àmbits a les prostitutes victimitzades. Altrament, es valora positivament que al Pla d'Acció Municipal 2019-2023 s'incloguin apartats específics en relació a la igualtat i la diversitat, i que al Desembre del 2022 s'hagin desenvolupament el 80% de les accions respecte l'objectiu inicial.

En segon lloc, però, és necessari destacar les limitacions de les polítiques públiques de l'Ajuntament de Reus sobre aquesta qüestió. Així doncs, cal destacar que no s'han dut a terme totes les polítiques públiques plantejades, com ara el grup d'autoajuda per a dones al Casal de les Dones, les formacions sanitàries en matèria d'igualtat i diversitat, i la creació del Punt Violeta i Multicolor. Tampoc s'han dut a terme totes les jornades i tallers previstos, ni s'ha atès de manera individualitzada ni integral a totes les dones que han sigut víctimes de violència entre els anys 2019 i 2023. D'altra banda, podem destacar que el Pla Municipal de polítiques de gènere 2019-2023 no concreta mesures específiques d'actuació en cap àmbit, sinó que únicament estableix les línies generals que han de guiar les polítiques públiques de l'Ajuntament. Per tant, aquest fet implica que l'esmentat pla no inclogui mesures concretes en relació a les victimitzacions de les prostitutes. D'altra banda, l'OAV tampoc elabora ni aplica mesures específiques pel que fa a les victimitzacions de les prostitutes. Així mateix, també podem destacar que no existeix un protocol d'actuació específic relacionat amb victimitzacions en l'esfera sexual ni en l'àmbit de la prostitució, si

bé sí que existeix un protocol d'actuació relacionat amb victimitzacions sexuals i/o sexistes en el marc de les festes nocturnes populars.

3. Metodologia

3.1. Objectiu general

- Elaborar un Pla de Seguretat i Prevenció envers la victimització de les prostitutes¹³ a la ciutat de Reus.

3.2. Objectius específics

- Millorar el coneixement social, les eines de treball i la formació dels professionals que intervenen en les victimitzacions de les prostitutes.
- Proporcionar informació que serveixi per treballar el canvi actituds i creences de la societat envers la prostitució.
- Augmentar l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.

3.3. Fonts i tècniques utilitzades per a la recollida d'informació

Les fonts que s'han utilitzat per recollir informació són fonts secundàries, és a dir que en s'ha dut a terme una recopilació documental de treballs científics relacionats amb el tema objecte del present treball.

Primerament, s'ha dut a terme una recerca exhaustiva d'informació sobre diverses qüestions relacionades amb l'objectiu del treball, i s'han classificat els documents segons les seves respectives temàtiques. L'objectiu d'aquesta primera recerca ha sigut tenir una primera aproximació a treballs empírics sobre els conceptes més importants relacionats amb l'elaboració del present treball, com per exemple els tipus de prevenció, les categoritzacions de la prostitució, la victimologia, la prostitució i els seus models de tractament, o la teoria de les activitats rutinàries de Cohen i Felson (1979), entre d'altres. Posteriorment, s'ha procedit a elaborar un primer esquema del treball, i a seleccionar la informació

¹³ El Pla de Seguretat i Prevenció està destinat tan a les prostitutes com a les treballadores sexuals.

més rellevant segons aquest esquema. A continuació, un cop elaborat el marc teòric, s'ha dissenyat una proposta d'intervenció criminològica en forma de pla de seguretat i prevenció, d'acord amb l'objectiu del present treball. Finalment, s'han elaborat una conclusió en relació a la informació tractada, i s'ha redactat la introducció del treball. D'altra banda, la franja temporal en què s'ha forjat el present Treball Final de Grau és durant els mesos d'Octubre, Novembre i Desembre de l'any 2022, i durant el Gener de l'any 2023.

Els cercadors acadèmics utilitzats per a dur a terme la recerca documental són: SCIELO; Dialnet Plus; Science Database; Aranzadi Instituciones; Social Science Database; ProQuest Central; Criminal Justice Database; i UlrichsWeb. La font d'accés a aquests cercadors ha sigut la col·lecció digital per àrees d'estudi Campus de la Universitat Oberta de Catalunya. A més, també s'ha utilitzat com a cercador d'informació la Biblioteca del Campus de l'esmentada Universitat. Finalment, un altre cercador acadèmic que s'ha fet servir és el Google Scholar.

4. Proposta d'intervenció

4.1. Pla de Seguretat i Prevenció per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus

El Pla de Seguretat i Prevenció que podem observar a continuació s'anomena "Pla per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus", el qual entrarà en vigor el Juny del 2023 fins al Juny del 2027, de manera que la seva vigència començarà després de la celebració de les Eleccions Municipals del proper 28 de Maig del 2023. Per tant, es tracta d'una política pública local, atès que el seu àmbit d'aplicació és únicament el municipi de Reus.

El "Pla per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus" respon a la necessitat de reduir les victimitzacions que es produeixen en l'exercici de la prostitució, de manera que aquest és el seu objectiu principal. D'altra banda, el Pla preveu mesures específiques per a prostitutes victimitzades, però també mesures per al conjunt de la població. Per tant, les mesures previstes

en el Pla es situen en els àmbits de la prevenció primària, secundària i terciària, i estan destinades tan a les víctimes com als possibles autors de les victimitzacions.

Així mateix, el Pla s'ha dissenyat a partir de 3 línies estratègiques d'actuació, que s'expliquen a continuació. Cadascuna té els seus objectis específics i les seves respectives mesures.

4.1.1. Línies estratègiques i objectius específics del Pla per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus

Taula 1

Línies estratègiques i objectius específics del Pla per reduir les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus

Línies estratègiques d'actuació	Objectius específics
1. Millora del coneixement social, les eines de treball i la formació dels professionals que intervenen en les victimitzacions de les prostitutes.	<ul style="list-style-type: none"> - Afavorir la comprensió social i la formació dels professionals que intervenen en l'àmbit de la victimització de les prostitutes. - Disminuir la victimització secundària de les prostitutes. - Creació d'una base de dades oficial respecte el problema.
2. Canvi d'actituds i creences de la societat envers la prostitució.	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar la informació de la societat i dels professionals implicats. - Disminuir la violència cap a les prostitutes fomentant una masculinitat positiva. - Revertir la marginació social que existeix envers les prostitutes.
3. Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a	<ul style="list-style-type: none"> - Creació de nous recursos. - Millora de l'accés als recursos existents.

partir d'un desplegament institucional de recursos.	<ul style="list-style-type: none"> - Promoció de l'atenció integral i holística de totes les dones que han patit victimitzacions en l'àmbit de la prostitució. - Aplicació de les mesures del Pla d'Acció Municipal 2019-2023 que no s'han dut a terme.
---	---

Nota: Elaboració pròpia

4.1.2. Mesures per a cada línia estratègica d'actuació

1) Línia estratègica 1: Millora del coneixement social, les eines de treball i la formació dels professionals que intervenen en les victimitzacions de les prostitutes.

Taula 2

Mesura 1.1 – Creació d'una base de dades sobre victimitzacions a la ciutat de Reus

<p>Línia estratègica 1 - Millora del coneixement social, les eines de treball i la formació dels professionals que intervenen en les victimitzacions de les prostitutes.</p> <p>Mesura 1.1 – Creació d'una base de dades sobre victimitzacions a la ciutat de Reus.</p>
<p>Objectiu: Tenir coneixement sobre el número de victimitzacions que existeixen a la ciutat de Reus.</p>
<p>Accions: Elaboració d'un registre i base de dades sobre totes les victimitzacions de què tingui constància l'Ajuntament de Reus a través de tots els organismes i entitats dependents de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament. Per tant, podran registrar persones victimitzades el Departament de Violència, l'OAV, el nou Centre Social, el SIAD, i el Punt d'atenció a la diversitat sexual.</p> <p>Per tal de poder comptabilitzar les víctimes d'aquesta base de dades, no és necessari disposar d'una sentència judicial. Així mateix, s'haurà de registrar les víctimes indicant la seva edat, sexe, identitat de gènere, nacionalitat, i àmbit en què s'ha patit la victimització. Altrament, també s'haurà d'indicar la relació que les víctimes tenen amb els seus agressors.</p> <p>Així mateix, es dedicarà un apartat on s'hi pugui consultar informació exclusivament sobre les victimitzacions patides en l'àmbit de la prostitució.</p> <p>Aquesta base de dades permetrà oferir un dibuix sobre la xifra fosca de la victimització en la ciutat de Reus, conèixer les dimensions dels diferents tipus de violència i, alhora, obtenir informació sobre la victimologia.</p>

Prioritat: Alta.
Implantació: Indefinida, a partir del tercer trimestre de l'any 2023.
Responsables: <ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus: La seva responsabilitat consistirà en facilitar les dades sobre victimitzacions als professionals de l'Àrea de Seguretat. • Àrea de Seguretat de l'Ajuntament de Reus: S'encarregaran l'elaborar la base de dades sobre victimitzacions. • Àrea de Servei de Tecnologies de la Informació i Telecomunicacions de l'Ajuntament de Reus: Serà l'àrea responsable de dissenyar la pàgina web i de publicar el conjunt de dades facilitades per l'Àrea de Seguretat.

Nota: Elaboració pròpia

Taula 3

Mesura 1.2 – Formació de la Guàrdia Urbana de Reus, de professionals sanitaris dels CAPS i de l'Hospital Sant Joan de Reus, i del personal dels departaments de Primera Acollida i de Violència de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.

<p>Línia estratègica 1 – Millora del coneixement social, les eines de treball i la formació dels professionals que intervenen en les victimitzacions de les prostitutes.</p> <p>Mesura 1.2 – Formació de la Guàrdia Urbana de Reus, de professionals sanitaris dels CAPS i de l'Hospital Sant Joan de Reus, i del personal dels departaments de Primera Acollida i de Violència de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.</p>
<p>Objectius: Disminuir les victimitzacions secundàries de les víctimes de violència sexual, especialment de les prostitutes, i millorar la formació dels professionals que intervenen quan s'ha produït alguna victimització d'aquest tipus.</p>
<p>Accions: Les primeres sessions de les formacions seran comunes per a policies, professionals sanitaris i personal de l'Ajuntament, però posteriorment es duran a terme sessions específiques per a cada un d'aquests grups de professionals, segons les característiques dels seus llocs de treball. Aquestes formacions faran referència al conjunt de les victimitzacions sexuals (dins de la parella, en l'oci nocturn, etc.), però hi haurà uns mòduls específics sobre la victimització en l'àmbit de la prostitució.</p>
Prioritat: Alta.
Implantació: Anual, a partir del tercer trimestre de l'any 2023.
Responsables:

- Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de contractar els professionals que impartiran les formacions, i de coordinar aquestes formacions juntament amb les altres àrees responsables.
- Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de concretar els àmbits de la formació del personal dels departaments de Primera Acollida i de Violència de l'Àrea de Benestar Social, juntament amb els professionals contractats per Recursos Humans.
- Àrea de Seguretat de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de concretar els àmbits de la formació del personal de la Guàrdia Urbana de Reus, juntament amb els professionals contractats per Recursos Humans.
- Àrea de Salut de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de concretar els àmbits de la formació de professionals sanitaris dels CAPS i de l'Hospital Sant Joan de Reus, juntament amb els professionals contractats per Recursos Humans.

Nota: Elaboració pròpia

2) Línia estratègica 2: Canvi d'actituds i creences de la societat envers la prostitució.

Taula 4

Mesura 2.1 - Campanya informativa sobre la prostitució

Línia estratègica 2 - Canvi d'actituds i creences de la societat envers la prostitució.
Mesura 2.1 - Campanya informativa sobre la prostitució.
Objectiu: Revertir el rebuig i marginació socials que existeix envers les prostitutes.
<p>Accions: Es durà a terme un anunci informatiu que s'emetrà al Canal Reus TV, que tindrà com a objecte disminuir el rebuig social cap a les prostitutes, i augmentar l'empatia de la ciutadania cap a aquestes. Es farà especial èmfasi a les dones prostitutes víctimes de tràfic de persones, així com a aquelles dones que exerceixen la prostitució en l'anomenada "zona grisa". Altrament, l'eslògan de la campanya serà "atreveix-te a informar-te!".</p> <p>D'altra banda, aquest anunci promocionarà les jornades informatives sobre prostitució que l'Ajuntament de Reus haurà organitzat, i donarà a conèixer que es donarà un val 5€ de descompte, per a compres mínimes de 20€ per assistir a cadascuna d'aquestes jornades.</p> <p>Així mateix, l'anunci també donarà a conèixer les jornades formatives sobre masculinitats positives, per les quals l'Ajuntament de Reus subministrarà un val de 15€ per compres mínimes de 50€, per cada jornada formativa a la que s'assisteixi.</p>

<p>Per tant, aquests vals es donaran a cada un dels assistents per a cada sessió, i es podran bescanviar a qualsevol de les botigues que formin part de la Unió de Botiguers de Reus. L'objectiu principal d'aquest val de descompte és incentivar l'assistència i la participació de la ciutadania en aquestes sessions informatives i formatives.</p> <p>Així mateix, també es repartiran tríptics informatius de la campanya, els quals es repartiran per totes les botigues de Reus que acceptin publicitat, i a les diferents oficines de l'Ajuntament de Reus d'atenció al ciutadà (l'Oficina del Servei d'Atenció i Informació al Contribuent, l'Oficina d'Atenció al Ciutadà, etc.).</p>
<p>Prioritat: Alta.</p>
<p>Implantació: Anual, a partir del quart trimestre de l'any 2023.</p>
<p>Responsables:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Participació i Ciutadania de l'Ajuntament de Reus: Serà la responsable d'elaborar l'anunci informatiu i de gestionar amb Canal Reus TV la seva retransmissió. També s'encarregarà de dissenyar, imprimir i distribuir els tríptics. • Àrea de Turisme, Comerç i Consum de l'Ajuntament de Reus: Serà la responsable de gestionar tot el que estigui relacionat amb els vals de descompte.

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 5

Mesura 2.2 – Jornades informatives sobre prostitució

<p>Línia estratègica 2 - Canvi d'actituds i creences de la societat envers la prostitució.</p> <p>Mesura 2.2 – Jornades informatives sobre prostitució.</p>
<p>Objectiu: Eliminar els prejudicis i estereotips existents en la ciutadania envers les prostitutes, per tal de revertir el rebuig social que existeix sobre aquest col·lectiu.</p>
<p>Accions: Impartició d'una seqüència de jornades informatives al conjunt de la ciutadania sobre prostitució, tractant especialment les següents qüestions, entre d'altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factors de risc i de protecció. - Relació entre prostitució i tràfic d'éssers humans. - Multitud de victimitzacions que pateixen les prostitutes. - Treball sexual, "zona grisa" de la prostitució i prostitució forçosa. - La prostituta com a víctima vulnerable. - Conseqüències de la victimització en l'àmbit de la prostitució. - Models de tractament legal: prohibicionisme, regulacionisme i abolicionisme.

Abans de dur a terme aquestes jornades informatives, l'Ajuntament de Reus farà publicitat sobre aquestes a través de: la distribució de díptics a tots els comerços de Reus que acceptin publicitat; el Canal Reus TV; els diferents mitjans electrònics de què disposa l'Ajuntament; la distribució de díptics a tots els barris i edificis públics de la ciutat; i la distribució de díptics i cartells a totes les oficines d'informació i atenció al públic de l'Ajuntament (Oficina d'Atenció de l'Àrea de Benestar Social, l'Oficina del Servei d'Atenció i Informació al Contribuent, l'Oficina d'Atenció a la Ciutadania, els diferents Centres Cívics de Reus, etc.).

D'altra banda, per tal d'incentivar l'assistència a aquestes jornades, l'Ajuntament de Reus lliurarà un val de descompte de 5€, per a compres mínimes de 20€. Aquests vals es donaran a cada un dels assistents, i es podrà bescanviar a qualsevol de les botigues que formin part de la Unió de Botiguers de Reus. L'objectiu principal d'aquest val de descompte és incentivar l'assistència de la ciutadania a aquestes sessions informatives. Com a màxim es podrà donar un val de descompte per assistent i jornada.

Altrament, l'Ajuntament de Reus emetrà un certificat d'assistència a totes les persones que assisteixin a aquestes jornades informatives.

Prioritat: Alta.

Implantació: Anual, a partir del quart trimestre de l'any 2023.

Responsables:

- Àrea de Participació i Ciutadania de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de seleccionar i reservar els espais on es duran a terme les sessions informatives. Així mateix, també serà la responsable d'escollir dates i hores de les sessions, i de controlar la llista d'assistents.
- Àrea d'Ensenyament i Formació de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de seleccionar els professionals que duran a terme les diferents jornades informatives, i concretar el contingut de les sessions.
- Àrea de Turisme, Comerç i Consum de l'Ajuntament de Reus: Serà la responsable de gestionar tot el que estigui relacionat amb els vals de descompte.

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 6

Mesura 2.3 – Jornades formatives sobre la masculinitat positiva

Línia estratègica 2 - Canvi d'actituds i creences de la societat envers la prostitució.

Mesura 2.3 – Jornades formatives sobre la masculinitat positiva.

Objectiu: Fomentar la masculinitat positiva entre la ciutadania.

Accions: En les primeres sessions formatives s'explicarà què són els estereotips i els prejudicis socials. Posteriorment, es farà referència a les característiques de la masculinitat hegemònica, la qual s'associa al poder, l'agressivitat, el no ser "efeminat", etc. Així mateix, s'explicarà que conceptes com la masculinitat, la feminitat o el gènere són constructes socials, els quals s'han construït a base d'estereotips socials. Altrament, es s'impartirà un elevat número de sessions dedicades a la masculinitat positiva que, entre d'altres, tindran com a objecte:

- Promoure un esperit crític envers els rols tradicionals de gènere i el patriarcat.
- Inculcar que la violència no és quelcom natural, necessari o inevitable entre els éssers humans.
- Eliminar conductes masculistes, tot tenint en compte els micromasclismes.
- Promoció de nous rols de masculinitat, oferint als homes estratègies i recursos que els ajudin a renunciar a la masculinitat hegemònica.

Finalment, les últimes sessions de la formació es reservaran per què els participants puguin demanar dubtes, compartir experiències o expressar inquietuds i opinions personals.

Així mateix, podran assistir a aquestes jornades formatives tots els homes i dones de la ciutat de Reus, sense cap tipus de limitació per edat.

D'altra banda, per tal d'incentivar l'assistència a aquestes sessions formatives, l'Ajuntament de Reus lliurarà un val de descompte de 15€, per a compres mínimes de 50€. Aquests vals es donaran a cada un dels assistents, i es podran bescanviar a qualsevol de les botigues que formin part de la Unió de Botiguers de Reus. L'objectiu principal d'aquest val de descompte és incentivar l'assistència de la ciutadania a aquestes sessions formatives. Com a màxim es podrà donar un val de descompte per assistent i jornada.

Prioritat: Alta.

Implantació: Anual, a partir del quart trimestre de l'any 2024.

Responsables:

- Àrea de Participació i Ciutadania de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de reservar els espais on es duran a terme les formacions. Així mateix, també serà la responsable d'escollir dates i hores de les sessions, i de controlar la llista d'assistents.
- Àrea d'Ensenyament i Formació de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de seleccionar els professionals més adequats per dur a terme les formacions, i de concretar el contingut de les sessions.
- Àrea de Turisme, Comerç i Consum de l'Ajuntament de Reus: Es farà responsable de gestionar tot allò tingui a veure amb els vals de descompte.

Nota: Elaboració pròpia.

3) Línia estratègica 3: Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.

Taula 7

Mesura 3.1 – Regulació d'una subvenció per a les dones víctimes de violència

<p>Línia estratègica 3. - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.</p> <p>Mesura 3.1 – Regulació d'una subvenció per a les dones víctimes de violència.</p>
<p>Objectius: Ajudar les dones víctimes de violència a tenir formació acadèmica i/o professional, i afavorir que tinguin un suport integral.</p>
<p>Accions: L'Ajuntament de Reus reservarà una partida econòmica per subvencionar diversos recursos que puguin ser útils per les dones víctimes de violència. Per exemple, atenció psicològica, cursos de català al Consorci per a la Normalització Lingüística, etc. Els organismes responsables proporcionar a les dones aquest recurs són: l'OAV, el SIAD, el nou Centre Social, el Punt d'atenció a la diversitat sexual, i el departament de Violència de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.</p>
<p>Prioritat: Alta.</p>
<p>Implantació: Indefinida, a partir del tercer trimestre del 2023.</p>
<p>Responsable: Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.</p>

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 8

Mesura 3.2 – Construcció d'un nou Centre Social d'acollida i d'atenció integral i holística per a les dones víctimes de violència de la ciutat de Reus

<p>Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.</p> <p>Mesura 3.2 – Construcció d'un nou Centre Social d'acollida i d'atenció integral i holística per a les dones víctimes de violència de la ciutat de Reus.</p>
<p>Objectiu: Proporcionar una atenció integral, holística i individualitzada a les dones víctimes de violència, ja que actualment totes les persones que necessiten recursos residencials i de menjador social a la ciutat de Reus són derivades al mateix centre.</p>

Accions: En aquest nou Centre Social s'oferirà recurs residencial, menjador social i atenció integral a totes aquelles dones víctimes de violència que ho necessitin. En aquest centre hi acudirán diàriament membres del nou Equip d'Atenció multidisciplinari, que atendran de manera individualitzada les dones que han estat victimitzades en l'àmbit de la prostitució.

Aquest Equip d'Atenció estarà format per un expert/a en cadascuna d'aquestes disciplines: Dret, Treball Social, Educació Social, Criminologia i Psicologia. Així doncs, aquests professionals, segons el cas, proposaran a les dones diferents recursos com, per exemple, la realització d'algun curs formatiu subvencionat a l'Institut Municipal de Formació i Empresa Mas Carandell, la realització d'algun curs subvencionat de Català al Consorci per a la Normalització Lingüística, o qualsevol altra mesura que considerin adient.

D'altra banda, els casos de victimitzacions de dones que no estiguin implicades en l'àmbit de la prostitució seran gestionats pels professionals del Departament de Violència de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.

Prioritat: Alta.

Implantació: Indefinida. La licitació per a la construcció del Centre Social es resoldrà el quart trimestre de l'any 2023. La construcció es durà a terme durant l'any 2024, i l'any 2025 el Centre Social estarà plenament operatiu.

Responsables:

- Àrea d'Arquitectura i Urbanisme de l'Ajuntament de Reus: Serà responsable del disseny i de la construcció del nou Centre Social.
- Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de dirigir i gestionar el centre un cop estigui construït.

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 9

Mesura 3.3 – Creació, dins l'àmbit de violència de l'Àrea de Benestar Social, d'un Equip d'Atenció multidisciplinari especialitzat en l'àmbit de la prostitució

Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.

Mesura 3.3 – Creació, dins del Departament de l'Àrea de Benestar Social, d'un Equip d'Atenció multidisciplinari especialitzat en l'àmbit de la prostitució.

Objectiu: Que dins del Departament de Violència de l'Àrea de Benestar social existeixi un grup de professionals especialitzat en l'àmbit de la prostitució, per tal de poder oferir una atenció integral i holística a aquest col·lectiu.

Accions: L'Ajuntament de Reus proveirà durant l'any 2023 cinc ofertes públiques d'ocupació per a la provisió de cinc places en propietat per a la categoria de tècnic, de professionals que disposin de les següents titulacions:

- Graduat o Graduada en Dret.
- Graduat o Graduada en Psicologia.
- Graduat o Graduada en Criminologia.
- Graduat o Graduada en Treball Social.
- Graduat o Graduada en Educació Social.

En la fase de concurs, es valorarà especialment la formació específica en l'àmbit d'igualtat i en polítiques públiques de prevenció i seguretat, així com l'experiència laboral en aquests sectors. També es valorarà especialment la formació acadèmica en l'àmbit de la prostitució.

Els membres d'aquest Equip d'Atenció es desplaçaran, quan sigui necessari, a l'OAV, al SIAD, al Punt d'atenció a la diversitat sexual, i al nou Centre Social, segons les necessitats específiques d'aquests centres. D'altra banda, l'Equip d'Atenció tindrà competències i formarà part dels departaments de Violència i de Primera Acollida de l'Ajuntament de Reus; ambdós dependents de l'Àrea de Benestar Social.

Prioritat: Alta.

Implantació: Indefinida, a partir del tercer trimestre de l'any 2023.

Responsables:

- Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament de Reus: Es farà responsable del procediment relacionat amb el concurs-oposició, per a seleccionar els professionals que integraran aquest nou Equip d'Atenció.
- Àrea de Benestar Social: Serà la responsable de la gestió, planificació i organització d'aquest Equip d'Atenció multidisciplinari de professionals.

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 10

Mesura 3.4 – Elaboració d'un Pla d'Ocupació Municipal destinat a les dones víctimes de violència

Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.

Mesura 3.4 - Elaboració d'un Pla d'Ocupació Municipal destinat a les dones víctimes de violència.
Objectiu: Fomentar la ocupació laboral de les dones que han sigut víctimes de violència a la ciutat de Reus.
<p>Accions: El present Pla d'Ocupació Municipal reservarà el 40% de les seves places a dones que han estat victimitzades en l'àmbit de la prostitució. El total de les places d'aquest pla són 100, de manera que com a mínim 40 places estaran reservades a aquest col·lectiu. Per tal de poder obtenir una plaça, no serà necessari que es demostrin les victimitzacions patides a través d'una sentència judicial, sinó que seran els professionals del nou Equip d'Atenció i del Departament de Violència els que donaran el vistiplau per poder participar en aquest Pla d'Ocupació. Aquesta informació haurà de constar a les bases específiques reguladores del mateix.</p> <p>D'altra banda, les dones que conformin aquest Pla d'Ocupació Municipal podran ocupar llocs de treballs de l'Ajuntament de Reus, però també dels seus Organismes Autònoms, com ara l'Institut Municipal de Reus Cultura, l'Institut Municipal de Formació i Empresa, o l'Agència Reus Promoció.</p> <p>Altrament, el present Pla d'Ocupació Municipal tindrà una durada de dos anys, i el lloc i categoria professional de les places dependrà de la formació acadèmica de què disposin les participants.</p>
Prioritat: Alta.
Implantació: Les bases de la convocatòria es publicaran el tercer trimestre de l'any 2023. La fase de concurs-oposició es durà a terme durant el quart trimestre de l'any 2023, mentre que la vigència del Pla d'Ocupació iniciarà el primer trimestre de l'any 2024. El Pla d'Ocupació tindrà una durada de dos anys, a comptar des de la publicació definitiva al tauler electrònic de la proposta del Tribunal.
Responsable: Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament de Reus.

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 11

Mesura 3.5 - Creació d'una línia de telèfon anònima per a dones victimitzades de la ciutat de Reus

<p>Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.</p> <p>Mesura 3.5 - Creació d'una línia de telèfon anònima per a dones victimitzades de la ciutat de Reus.</p>

<p>Objectiu: Oferir a les dones víctimes de violència i a altres persones interessades una línia telefònica segura i confidencial per obtenir informació sobre els recursos disponibles de l'Ajuntament de Reus, segons les circumstàncies específiques de cada cas.</p>
<p>Accions: L'Ajuntament de Reus oferirà una línia telefònica, que no constarà al registre de trucades, en la qual un equip de professionals oferiran informació i derivaran les dones víctimes de violència als diferents recursos de què disposa l'Ajuntament, d'acord amb les circumstàncies específiques de cada cas. Darrere d'aquesta línia telefònica, com a mínim una persona haurà de tenir formació especialitzada en l'àmbit de la prostitució.</p> <p>D'altra banda, aquest canal telefònic estarà disponible les 24 hores del dia, i durant tots els dies de l'any.</p>
<p>Prioritat: Alta.</p>
<p>Implantació: Segon Trimestre de l'any 2023.</p>
<p>Responsable: Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.</p>

Nota: Elaboració pròpia.

Taula 12

Mesura 3.6 – Creació d'un Punt Violeta i Multicolor

<p>Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplaçament institucional de recursos.</p> <p>Mesura 3.6 – Creació d'un Punt Violeta i Multicolor.</p>
<p>Objectiu: Oferir atenció, informació, suport i visualització de la violència contra les dones i el col·lectiu LGTBI+ en diferents contextos. Es pretén donar compliment a un dels objectius no implementats del Pla d'Acció Municipal 2019-2023.</p>
<p>Accions: L'Ajuntament de Reus comprarà una furgoneta de grans dimensions i la decorarà per tal que cridi l'atenció dels ciutadans quan circuli per la ciutat. Durant els mesos de menys afluència, la furgoneta circularà 4 dies a la setmana, 8 hores al dia. Ara bé, durant els mesos de més afluència circularà cada dia de la setmana, també 8 hores al dia.</p> <p>D'altra banda, en algunes dates molt assenyalades en què s'incrementa l'oci nocturn (per exemple: a la Festa Major de Misericòrdia, a la Festa Major de Sant Pere, per Cap d'Any, etc.), aquest Punt Violeta i Multicolor es situarà als accessos dels esdeveniments més importants. A la furgoneta sempre hi haurà d'haver, com a mínim, una persona professional de la psicologia i una persona professional de la infermeria.</p>

<p>A l'exterior de la furgoneta hi constarà el nou telèfon anònim per a dones victimitzades. Així mateix, quan la furgoneta s'instal·li durant unes hores a llocs de gran afluència, es muntarà una taula amb tríptics informatius sobre els diferents recursos que preveu l'Ajuntament de Reus en relació a la violència contra les dones. Altrament, les dones que hagin patit algun tipus de victimització, podran acudir al Punt Violeta i Multicolor per ser ateses i assessorades.</p>
<p>Prioritat: Mitja.</p>
<p>Implantació: A partir del tercer trimestre de l'any 2024.</p>
<p>Responsables:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de l'elaboració del tríptics, i d'escollir els dies i hores en què la furgoneta circularà. • Àrea de Mobilitat i Circulació de l'Ajuntament de Reus: Serà la responsable de comprar la furgoneta, decorar el seu exterior i habilitar el seu interior. També s'encarregarà del manteniment del vehicle. • Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament de Reus: S'encarregarà de publicar les ofertes públiques d'ocupació per a la categoria de tècnic: una per a la provisió temporal d'una plaça de psicòleg/òloga; i l'altra per a la provisió temporal d'una plaça d'infermer/a.

Nota: Elaboració pròpia

Taula 13

Mesura 3.7 – Creació d'un grup d'autoajuda per a dones al Casal de Dones

<p>Línia estratègica 3 - Augment de l'abast de les polítiques públiques de prevenció a nivell local, a partir d'un desplegament institucional de recursos.</p> <p>Mesura 3.7 – Creació d'un grup d'autoajuda per a dones al Casal de Dones.</p>
<p>Objectiu: Oferir a les dones victimitzades de Reus un grup d'autoajuda de referència moderat per professionals especialitzats en l'àmbit de violència contra les dones. Es pretén donar compliment a un dels objectius no implementats del Pla d'Acció Municipal 2019-2023</p>
<p>Accions: El grup d'autoajuda per a dones victimitzades es reunirà un cop a la setmana al Casal de Dones de Reus. El màxim de dones per a cada grup d'autoajuda és de 10. En cas que les dones participants en aquests grups ho prefereixin, també es podran dur a terme aquestes reunions als diferents Centres Cívics de Reus: al Centre Cívic Ponent; al Centre Cívic Migjorn; al Centre Cívic Mestral; al Centre Cívic del Carme; o al Centre Cívic Llevant.</p>

Prioritat: Mitja.
Implantació: Segon Trimestre de l'any 2024.
Responsable: Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus.

Nota: Elaboració pròpia.

Finalment, durant els quatre anys de la vigència del Pla es durà a terme un seguiment i avaluació constants. Així doncs, es crearà una Comissió de Seguiment i Avaluació, que es reunirà mensualment per fer un seguiment de totes les mesures del Pla. D'altra banda, aquesta mateixa Comissió es reunirà cada sis mesos per fer una avaluació del mateix. La Comissió de Seguiment i Avaluació estarà formada per membres de totes les àrees i departaments implicats.

5. Conclusions

A pesar que actualment les qüestions relacionades amb la violència de gènere i la violència contra les dones tinguin un gran interès polític i social, la realitat mostra hi ha una manca absoluta de polítiques públiques de seguretat i prevenció orientades a la victimització en l'àmbit de la prostitució.

La manca de polítiques públiques de seguretat i prevenció destinades a aquest col·lectiu és un reflex de l'exclusió i marginació socials que pateixen les prostitutes, el qual s'ha plasmat en l'actual situació d'alegalitat de la prostitució. La prostitució, així com les victimitzacions que es produeixen en aquest àmbit, són ignorades per part de les diferents institucions públiques espanyoles. De fet, ni tan sols existeix un registre oficial d'aquestes victimitzacions, ni es té constància de quantes prostitutes hi ha en el nostre país, etc. A més, les dones victimitzades en l'àmbit de la prostitució no es comptabilitzen com a víctimes de violència de gènere, ja que generalment no tenen ni han tingut "una anàloga relació d'afectivitat, tot i sense convivència" (art. 57.2 CP) amb els seus agressors.

Les víctimes d'aquesta alegalitat són precisament les prostitutes; un col·lectiu especialment vulnerable que té un risc diferencial de patir victimitzacions. Per

aquest motiu, sorprèn negativament l'absència de regulació específica destinada a protegir-lo.

A Espanya, les modificacions legislatives dels darrers anys acosten el model de tractament de la prostitució cap al model prohibicionista, segons el qual s'han de sancionar les prostitutes i els consumidors de la prostitució. D'altra banda, però, es preveu que properament s'aprovi la Proposició de Llei Orgànica per la que es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de Novembre, del Codi Penal, per prohibir el proxenetisme en totes les seves formes¹⁴; una proposició de llei que es pot relacionar amb el model abolicionista.

Altrament, podem afirmar que s'ha donat compliment a l'objectiu general i als objectius específics del present treball. D'una banda, s'ha elaborat un pla de seguretat i prevenció orientat a les victimitzacions que es produeixen en l'àmbit de la prostitució a la ciutat de Reus. D'altra banda, també s'ha donat compliment als objectius específics del treball, atès que es corresponen amb les línies estratègiques d'actuació del pla de seguretat i prevenció dissenyat.

Ara bé, cal tenir en compte la limitació que suposa dissenyar una política pública de prevenció i seguretat a nivell local, sobretot tenint en compte els factors de incrementen la vulnerabilitat de les prostitutes. Així doncs, a nivell local no es té competència per intervenir en alguns d'aquests factors, com per exemple en l'entramat burocràtic per aconseguir els permisos de treball i de residència, o en la comptabilització de prostitutes i victimitzacions en aquest àmbit a Espanya. Per tant, aquesta realitat ens permet afirmar que sense l'estreta col·laboració entre les Administracions Locals i l'Estat no es podran dur a terme polítiques públiques que solucionin els problemes des de la seva arrel, ni es podrà conèixer la magnitud real del problema.

Finalment, es recomana a l'Ajuntament de Reus executar la totalitat de les polítiques públiques plantejades en el Pla d'Acció Municipal 2019-2023 i en el Pla de Polítiques de gènere 2019-2023. És especialment greu que algunes de les

¹⁴ Podem trobar aquesta Proposició de Llei a l'Annex 1.

mesures previstes en aquests plans no s'hagin dut a terme, com per exemple el no oferir una atenció integral a totes les dones que han estat víctimes de violència durant aquest període de temps. Així mateix, també es recomana que el Pla Municipal de Polítiques de gènere 2019-2023 en concreti les mesures d'actuació, i no únicament les línies estratègiques. En definitiva, es recomana a l'Ajuntament de Reus incloure la seguretat i la prevenció de les victimitzacions en l'àmbit de la prostitució com a prioritat en les seves polítiques públiques. És a dir, que l'Ajuntament de Reus lideri un projecte a llarg termini per reduir les victimitzacions d'aquest col·lectiu; un projecte que pot començar amb l'aplicació del Pla de Seguretat i Prevenció proposat en el present treball.

6. Referències

Referències documentals

Ajuntament de Reus. (2022). Pla d'Acció Municipal 2019-2023. *Ajuntament de Reus*. <https://planificacio.reus.cat/>

Asociación para la Prevención, Reinserción y Atención a la Mujer Prostituida. (2005). La prostitución: claves básicas para reflexionar sobre un problema. APRAMP. https://www.mujiresenred.net/IMG/pdf/prostitucion-claves_basicas.pdf

Barberet, R. (1996). Victimizació de prostitutes en Sevilla y Málaga. *Boletín Criminológico*, 2(19), 1-4. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7445300>

Barrère, M. (2010). La interseccionalidad como desafío al mainstreaming de género en las políticas públicas. *Revista Vasca de Administración Pública*, núm. (87), 225-252. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3401909>

Brantingham, P. J., i Faust, F. L. (1976). A conceptual model of crime prevention. *Crime & Delinquency*, 22 (3), 284-296. <https://doi.org/10.1177/001112877602200302>

- Cohen, L. E., i Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: a routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608. https://www.researchgate.net/publication/238322365_Social_Change_and_Crime_Rate_Trends_A_Routine_Activity_Approach
- García, L. (2013). Putas y trans. ¿Están las mujeres trans en las narratives sobre prostitución?. *Educación y humanismo*, 15(24), 54-77. <https://revistas.unisimon.edu.co/index.php/educacion/article/view/2207>
- Institut Nacional d'Estadística. (2022). Xifres oficials de població dels municipis espanyols en aplicació de la Llei de Bases del Règim Local (Art. 17). *Xifres INE*. <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=2900#!tabs-grafico>
- Lamas, M. (2016). Feminismo y prostitución: la persistencia de una amarga disputa. *Debate Feminista*, 51, 18-35. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0188947816300287>
- Lorenzo, M. (2008). Constitución Española, Estado Social y derechos de las mujeres que ejercen la prostitución. *Feminismo/s*, (12), 253-270. <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/11671>
- Meneses, C. (2007). Riesgo, vulnerabilidad y prostitución. *Documentación social*, (144) 11-36. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2324688>
- Pacheco, L. (2016). Trabajo y prostitución: la diferencia entre derecho y esclavitud. *Soluciones laborales*, 9(108), 104-114. <https://pirhua.udep.edu.pe/handle/11042/3866>
- Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus. (2021). Memòria de la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus: any 2021. *Ajuntament de Reus*. https://www.reus.cat/sites/reus/files/memoria_2021_regidoria_de_benestar_web.pdf

Regidoria de Benestar social de l'Ajuntament de Reus. (2022). Polítiques d'Igualtat. *Ajuntament de Reus*. <https://www.reus.cat/serveis/politiques-digualtat>

Rodríguez, L. (2008). *Victimología* (11a. ed.). Mèxic: Porrúa.

Serrano, A. (2009). *Introducción a la criminología* (6a. ed.). Madrid: Dykinson.

Suárez, L. (2021). Prostitución, trabajo sexual, justicia y dignidad. *Gaceta Sanitaria*, 35(1), 91-92. https://scielo.isciii.es/scielo.php?pid=S0213-91112021000100091&script=sci_arttext&tlng=pt

Tamarit, J. M. (2012). Prostitución: regulación, prevención y desvictimización. A: C. Villacampa Estiarte (coord.). *Prostitución: ¿hacia la legalización?* (pp. 269-283). València: Tirant lo Blanch.

Kaveman, B. (2007). *The Act regulating the legal situation of prostitutes: Implementation, impact, current developments*. Berlín: Sozialwissenschaftliches Frauenforschungsinstitut an der Evangelischen Fachhochschule Freiburg.

Van Dijk, J. J. M., i de Waard, J. (1991). A two-dimensional typology of crime prevention projects; with a Bibliography. *Criminal Justice Abstracts*, (23), 483-503. <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/a-two-dimensional-typology-of-crime-prevention-projects-with-a-bi>

Referències normatives

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de Març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. BOE núm. 71, de 23 de Març de 2007. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-6115>

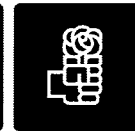
Llei Orgànica 4/2015, de 30 de Març, de protecció de la seguretat ciutadana. BOE núm. 77, de 31 de Març de 2015. <https://boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-3442&p=20150331&tn=2>

Llei Orgànica 10/1995, de 23 de Novembre, del Codi Penal. BOE núm. 281, de 24 de Maig de 1996. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>

Llei 4/2015, de 27 d'Abril, de l'Estatut de la víctima del delictes. BOE núm. 101, de 28 d'Abril de 2015. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-4606>

7. Annexos

Annex 1

GRUPO
PARLAMENTARIO
SOCIALISTA

Grupo
Parlamentario
Socialista
de Cortes
Generales

A LA MESA DEL CONGRESO DE LOS DIPUTADOS

Grupo
Socialista en
el Congreso

Carrera de San
Jerónimo, 40
28014, Madrid

En nombre del Grupo Parlamentario Socialista, tengo el honor de dirigirme a la Mesa para, al amparo de lo establecido en el artículo 124 y siguientes del vigente Reglamento de la Cámara, presentar la siguiente **PROPOSICIÓN DE LEY ORGÁNICA POR LA QUE SE MODIFICA LA LEY ORGÁNICA 10/1995, DE 23 DE NOVIEMBRE, DEL CÓDIGO PENAL, PARA PROHIBIR EL PROXENETISMO EN TODAS SUS FORMAS.**

En el Congreso de los Diputados a 19 de mayo de 2022

PORTAVOZ DEL GRUPO PARLAMENTARIO SOCIALISTA

C.DIP 216117 19/05/2022 10:46

PROPOSICIÓN DE LEY ORGÁNICA POR LA QUE SE MODIFICA LA LEY ORGÁNICA 10/1995, DE 23 DE NOVIEMBRE, DEL CÓDIGO PENAL, PARA PROHIBIR EL PROXENETISMO EN TODAS SUS FORMAS.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

El proxenetismo, en todas sus formas, es una actuación incompatible con una concepción de los derechos humanos propia de la sociedad democrática avanzada que propugna la Constitución. Esta conducta, sin embargo, aún no cuenta con suficiente reproche penal en nuestro ordenamiento jurídico, a diferencia de lo que ocurre en otros países de nuestro entorno, que ya han procedido a regular su persecución.

El artículo 187.2 del Código Penal, en su redacción vigente, no castiga cualquier forma de obtención de lucro de la prostitución ajena, sino que exige que esa obtención de lucro se haya llevado a cabo mediante la "explotación" de la persona prostituida. Esta definición del tipo recogido en el artículo 187.2 ha llevado a una total inaplicación de este precepto y, en la práctica, a la impunidad total del proxenetismo.

Mediante la presente modificación del Código Penal se pretende articular la necesaria respuesta penal, optándose por castigar el proxenetismo de manera general en el artículo 187, sin exigir la relación de explotación, que conduce a una restricción indeseada del alcance del tipo. Al requerirse que el favorecimiento de la prostitución se realice con ánimo de lucro, se dejan fuera del tipo conductas de mera recepción de dinero proveniente de la persona prostituida (por ejemplo, familiares) y otras conductas que pueden considerarse neutrales o inocuas. Se reduce ligeramente la pena como consecuencia del mayor alcance que pasa a tener el tipo delictivo.

Se castiga asimismo la tercería locativa como modalidad específica de proxenetismo en un artículo diferenciado del Código Penal, el 187 bis, para configurar una modalidad agravada del delito de proxenetismo, con un ligero aumento de pena en consonancia con el mayor desvalor de la conducta descrita respecto de la tipificada en el apartado 2 del artículo precedente.

En lo referente al artículo 189 ter del Código Penal, se introduce un nuevo párrafo con remisión a las penas del art. 33.7, manteniendo su carácter facultativo, sin establecer un tratamiento específico para la disolución de la persona jurídica que otorgue carácter imperativo a esta clase de pena. Se tiene así en cuenta la ampliación del alcance de algunos delitos regulados, como el delito de proxenetismo del art. 187.2 y se mantiene, por otra parte, la coherencia con otros delitos en los que se prevé también la responsabilidad penal de las personas jurídicas, incluyendo algunos de semejante gravedad al actual, como por ejemplo el delito de trata de seres humanos del art. 177 bis, en su apartado 7.

Las personas que recurren a las mujeres en situación de prostitución participan directamente del entramado que sostiene esta grave vulneración de los derechos humanos. Estas personas representan la condición de posibilidad para que se produzca

la prostitución. Por tanto, esta iniciativa contempla el reproche penal de este tipo de conductas.

Por último, se considera preciso equiparar a la persona prostituida con la víctima de un delito, motivo por el que se le hacen extensivos los derechos y prestaciones previstos en Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito, así como las previsiones que al respecto pueda contener la legislación en materia de libertad sexual.

Por todo ello, el Grupo Parlamentario Socialista presenta la siguiente

PROPOSICIÓN DE LEY

Artículo Único. Modificación de la Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

Uno. Se modifica el artículo 187, que queda redactado como sigue:

«Artículo 187.

1. El que, empleando violencia, intimidación o engaño, o abusando de una situación de superioridad o de necesidad o vulnerabilidad de la víctima, determine a una persona mayor de edad a ejercer o a mantenerse en la prostitución, será castigado con las penas de prisión de tres a seis años y multa de dieciocho a veinticuatro meses.

2. Se impondrá la pena de prisión de uno a tres años y multa de 12 a 24 meses a quien, con ánimo de lucro, promueva, favorezca o facilite la prostitución de otra persona, aun con el consentimiento de la misma.

La pena se impondrá en su mitad superior cuando la prostitución se ejerza a partir de un acto de violencia, intimidación, engaño o abuso de los descritos en el apartado anterior.

3. Se impondrán las penas previstas en los apartados anteriores en su mitad superior, en sus respectivos casos, cuando concurra alguna de las siguientes circunstancias:

a) Cuando el culpable se hubiera prevalido de su condición de autoridad, agente de ésta o funcionario público. En este caso se aplicará, además, la pena de inhabilitación absoluta de seis a doce años.

b) Cuando el culpable perteneciere a una organización o grupo criminal que se dedicare a la realización de tales actividades. Cuando se trate de los jefes, administradores o encargados de dichas organizaciones o asociaciones, se les aplicará la pena superior en grado.

c) Cuando el culpable hubiere puesto en peligro, de forma dolosa o por imprudencia grave, la vida o la salud de la víctima, incluida la salud sexual o reproductiva.

d) Cuando la víctima se encuentre en estado de gestación.

4. Las penas señaladas se impondrán en sus respectivos casos sin perjuicio de las que correspondan por las agresiones sexuales cometidos sobre la persona prostituida.»

Dos. Se introduce un nuevo artículo 187 bis, con la siguiente redacción:

«Artículo 187 bis.

El que, con ánimo de lucro y de manera habitual, destine un inmueble, local o establecimiento, abierto o no al público, o cualquier otro espacio, a promover, favorecer o facilitar la prostitución de otra persona, aun con su consentimiento, será castigado con la pena de prisión de dos a cuatro años y multa de dieciocho a veinticuatro meses, sin perjuicio de la clausura prevista en el artículo 194 de este Código.

La pena se impondrá en su mitad superior cuando la prostitución se ejerza a partir de un acto de violencia, intimidación, engaño o abuso de los descritos en el apartado 1 del artículo 187.»

Tres. Se introduce un nuevo artículo 187 ter, con la siguiente redacción:

«Art. 187 ter

1.- El hecho de convenir la práctica de actos de naturaleza sexual a cambio de dinero u otro tipo de prestación de contenido económico, será castigado con multa de 12 a 24 meses.

2.- En el caso de que la persona que presta el acto de naturaleza sexual fuese menor de edad o persona en situación de vulnerabilidad, se impondrá la pena de prisión de 1 a 3 años y multa de 24 a 48 meses.

3.- En ningún caso será sancionada la persona que este en situación de prostitución.»

Cuatro. Se modifica el artículo 189 ter, que queda redactado como sigue:

«Artículo 189 ter.

Cuando de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis una persona jurídica sea responsable de los delitos comprendidos en este capítulo, se le impondrán las siguientes penas:

a) Multa del triple al quíntuple del beneficio obtenido, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de prisión de más de cinco años.

b) Multa del doble al cuádruple del beneficio obtenido, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de prisión de más de dos años no incluida en el anterior inciso.

c) Multa del doble al triple del beneficio obtenido, en el resto de los casos.

d) Disolución de la persona jurídica, conforme a lo dispuesto en el artículo 33.7 b) de este Código, pudiendo decretarse, atendidas las reglas recogidas en el artículo 66 bis, las demás penas previstas en el mismo que sean compatibles con la disolución.»

Disposición final primera. Reconocimiento del carácter de víctimas.

Se reconoce a todos los efectos la condición de víctimas directas del artículo 2 de la Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito a las personas que estén en situación de prostitución como consecuencia de las conductas previstas en el apartado 2 del artículo 187 y en el artículo 187 bis del Código Penal.

Estas personas gozarán igualmente de todos los derechos de asistencia integral que se reconozcan en la legislación sobre libertad sexual.

Disposición final segunda. Título competencial.

La presente ley orgánica se dicta al amparo de las competencias exclusivas atribuidas al Estado por los títulos competenciales recogidos en los artículos 149.1. 6.ª de la Constitución Española.

Disposición final tercera. Entrada en vigor.

La presente ley orgánica entrará en vigor a los veinte días de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

ANTECEDENTES

- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal